

The main positions that can be found in the literature are: 1) counteraction is an action aimed at preventing the initiation of a criminal case and further investigation (prior to the commencement of criminal proceedings); 2) the opposition exists only during the preliminary investigation (until the suspicion is presented); 3) the opposition exists at the stage of pre-trial investigation (until the case is sent with the indictment to the court); 4) the opposition continues until the case is referred to the court, and in the future also in court; 5) there is also opposition after the conviction of the court.

Analyzing the given positions and judicial-investigative practice it is possible to come to a conclusion that the termination of criminal prosecution and counteraction to it can not coincide in time, and also does not depend on a stage of criminal proceedings or the accepted procedural decision. As a result of the research, the author concludes that the criminal prosecution ends with the last operative-investigative activity, investigative (investigative) or procedural action aimed at exposing the offender, but not later than passing the verdict of the court. At the same time, the end of the opposition to criminal prosecution is, respectively, the end of the last act (inaction) or the created obstacle aimed at preventing, resolving or neutralizing the criminal conflict, and may take place after the verdict of the court has been announced before the actual release of the person from criminal responsibility or serving the sentence.

Key words: *criminal prosecution; counteraction to criminal prosecution; counteraction relations; the end of the reaction; criminal conflict; exemption from punishment.*

Стаття надійшла 11 травня 2018 р.

УДК 343.37

В. В. Франчук

НЕЗАКОННІ ДІЇ З ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ ЯК РІЗНОВИД ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

Досліджено злочини у сфері економіки як негативне явище, що притаманне не лише одній державі, а й світовій спільноті загалом. Визначено, що особливого значення це питання набуває у зв'язку з транснаціональним характером вчинення окремих неправомірних діянь шляхом незаконного використання банківських карток, документів на грошовий переказ чи інших засобів доступу до банківських рахунків. Відповідно встановлено, що питання протидії економічній злочинності, яке раніше визначалось самостійною проблемою окремої держави, в реаліях сьогодення не може бути вирішено виключно на національному рівні.

Ключові слова: *злочин, економіка, платіжна картка, фальшивомонетництво, міжнародне співробітництво.*

Постановка проблеми. В економічному і соціальному житті України як незалежної держави спостерігається постійний процес змін у всіх сферах її життєдіяльності. Насамперед такі перетворення пов'язані з прагненнями України інтегруватися у загальноєвропейський простір та необхідністю упорядкування вітчизняного законодавства відповідно до Європейських стандартів. Однак сучасність засвідчує неспроможність окремих норм кримінального права до належного регулювання новітніх суспільних відносин, що негативно вплинуло на ефективність здійснення кримінально-правової охорони загалом. Одним із найнебезпечніших виявів такого впливу є вчинення злочинів у сфері економіки.

Зазначені злочинні посягання завдають збитків економіці України та добробуту населення, є підґрунтям для поширення організованої злочинності, призводять до зростання корумпованості державного апарату та правоохоронних органів. Аналіз економічної злочинності свідчить, що недавніми роками динамічно зростає питома вага окремих злочинів економічної спрямованості. Спостерігається збільшення кількості зареєстрованих злочинів, що стосуються фіктивного підприємництва; незаконного виготовлення, зберігання, збуту або транспортування з метою збуту підакцизних товарів; незаконного використання знаків для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару, незаконних дій з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення.

Під час дослідження злочинів у сфері економіки видається необхідним наголосити на масштабах вчинення досліджуваних діянь. Тенденція єднання соціальних, правових та економічних систем світового співтовариства, що спостерігається упродовж недавніх десятиріч, разом із очевидними перевагами призводить і до виникнення нових форм злочинних діянь (незаконне використання банківських карток, документів на грошовий переказ чи інших засобів доступу до банківських рахунків). Відповідно, це негативне явище є проблемою не лише окремої держави, а й світової спільноти загалом. Тому, як слушно зазначає професор В. С. Зеленецький, корупція і злочинність у сфері економічної діяльності набули глобальних масштабів, а їхній прояв можна кваліфікувати як загальнопланетарний [1, с. 262].

Стан дослідження. Протидія злочинам у сфері економіки є комплексною та багатоаспектною проблемою і потребує ґрунтовного всебічного вивчення. Питання нормативно-правового регулювання охорони економіки вивчали П. П. Андрушко, П. С. Берзін, А. М. Бойко, О. М. Джу́жа, А. І. Долгова, О. О. Дудоров, О. Г. Кальман,

В. В. Коваленко, Н. О. Лопашенко, В. О. Мандибура, В. Я. Тацій, М. І. Хавронюк, А. М. Яковлев, П. С. Яні та інші. Водночас попри значний практичний і науковий інтерес до економічної злочинності, чимало питань залишається за межами наукового аналізу.

Мета – з'ясувати сучасний стан міжнародного співробітництва щодо протидії новітнім формам вчинення злочинів у сфері економіки, що сприятиме формуванню ефективної системи захисту економічних відносин.

Виклад основних положень. Уперше про значну небезпеку злочинів у сфері економіки на міжнаціональному рівні обговорено 1975 р. на Міжнародному конгресі ООН із боротьби зі злочинністю та поведження з правопорушниками. Зокрема сформульовано основні ознаки економічної злочинності: провадження злочинної діяльності з метою економічної вигоди; зв'язок із певними організаційно-правовими формами господарської діяльності; використання професійної чи службової діяльності; високе соціальне становище суб'єктів цієї злочинності; володіння політичною владою [2, с. 20–21].

Однак стрімкий розвиток науки та техніки, інформаційних технологій (мережа інтернет), комп'ютеризація різних сфер життєдіяльності людини, процеси інтеграції світової економіки – призвели до розширення меж злочинних виявів. Очевидно, що протидія злочинності, яка раніше вважалася самостійною проблемою держави, в реаліях сьогодення вже не може вирішуватися тільки на національній основі.

Крім того, науковці дійшли висновку, що національні кордони є елементом, що, найімовірніше, сприяє, а не перешкоджає безкарному вчиненню досліджуваних неправомірних діянь [3, с. 17]. Вони аргументують це тим, що ризик бути спійманим зменшується через проблеми між правоохоронними органами багатьох держав та відсутність належної правової бази.

Оскільки окремі прояви злочинів у сфері економіки мають транснаціональний характер і здійснюються через національні кордони держав, то протидія їм вимагає координації та узгодження відповідних міжнародних заходів. Тому очевидно, що процес переростання окремих злочинних проявів із національного рівня у міжнародний спричинив об'єднання зусиль міжнародного співтовариства щодо запобігання цьому небезпечному явищу [4, с. 9]. Завдяки зусиллям міжнародних організацій та міжурядових органів прийнято чимало нормативно-правових актів, розроблено міжнародні стандарти у цій сфері. Внаслідок такої активності джерела міжнародного кримінального права доповнено новими міжнародними конвенціями, двосторонніми договорами, що сприяють формуванню стійких міжнародних звичаїв,

принципів та прецедентів. Отже, у межах міжнародного співтовариства протидія зі злочинністю ведеться не лише за допомогою застосування національних кримінальних та інших законів, а й за допомогою комплексу міжнародних угод [1, с. 327].

Запобігання вчиненню злочинів у сфері економіки набуває актуальності та перестає бути завданням окремої держави. Відтак міжнародне співробітництво є неодмінною умовою протидії економічній злочинності та вважається профілактичним заходом [5, с. 101].

Загалом основним напрямом міжнародного правового співробітництва щодо протидії злочинності є уніфікація кримінального законодавства держав та правової допомоги у кримінальних справах. Однак відповідно до кримінально-правового характеру дослідження вважається доцільним зосередитись на міжнародно-правовому регулюванні відповідальності за злочини, вчинені у сфері економіки, зокрема здійсненню криміналізації діянь і відтворенню цього процесу в чинному законодавстві України.

В. Є. Скомороха наголошував, що ставши частиною національного права України, відповідна норма договору не трансформується в нову національну норму країни, а реалізується самостійно, в окремих випадках – разом із прийняттям внутрішньодержавного правового акта [6]. Отже, міжнародно-правові акти, підписані Україною для запровадження на її території, потребують ратифікації, а відтак й упорядкування внутрішнього законодавства відповідно до їх положень.

В. В. Коваленко зазначав, що для ефективної реалізації норм, закріплених на міжнаціональному рівні, Україна повинна мати не тільки готовність і бажання їх дотримуватися, а й відповідне внутрішнє законодавство, адаптоване до світових стандартів [7, с. 299]. Водночас окремі документи мають обов'язковий характер для держав-членів організацій, інші – лише рекомендаційний, але у всіх випадках їхній досвід у цій галузі для законодавства молодшої української держави має неоціненне значення [8, с. 6]. Його важливість пояснюється хоча б з огляду на прагнення України до вступу в Євросоюз, а відтак готовності до ратифікації низки угод і, врешті, спроможності упорядкування внутрішнього законодавства відповідно до його вимог. Тому добросовісне виконання держави взятих на себе зобов'язань є однією з умов досягнення довіри в очах європейської громадськості.

Одночасно варто вказати, що норми міжнародного права подекуди не в змозі охопити всі можливі прояви суспільно небезпечних діянь. Але це не є перешкодою для самостійного запровадження кримінальної відповідальності на рівні національного законодавства. Прикладом може слугувати міжнародно-правове регулювання протидії фальшивомонетництву.

Отже, наведене неправомірне діяння витікає ще зі стародавності. Приміром, реагування міжнародної громадськості розпочалося на ранніх етапах інтеграційних процесів. Зокрема, на першій Міжнародній конференції з уніфікації кримінального законодавства, яка відбулася 1927 р., із іншими злочинами міжнародного характеру, підробку металевих грошей і державних цінних паперів визнано як міжнародний злочин [9, с. 336].

Відповідно, 1929 р. прийнято Міжнародну конвенцію із боротьби з підробкою грошових знаків [10], у якій визнано злочином будь-які обманні дії з виготовлення або зміни грошових знаків (паперових грошей, зокрема банкових білетів і металевих монет, що використовуються в обігу на законних підставах – і національних, і іноземних). Поштовхом для прийняття цього документа була значна прогалина у кримінальних законодавствах більшості країн того часу, яка полягала у відсутності норми, що передбачає кримінальну відповідальність за підроблення грошей іноземної держави. Відповідно до цього документа як злочин, що підлягав карі, визнано: збут підроблених грошових знаків; дії, спрямовані на збут, ввезення на територію, одержання або добування для себе підроблених грошових знаків, за умови, що їх підробний характер був відомим; а також замах на вчинення цих діянь або умисна співучасть у них.

Зазначені приписи відображені у ст. 199 КК України. Однак з розвитком економіки та банківської діяльності виникли нові форми вияву неправомірних діянь у цій сфері. Йдеться про можливість використання банківських карток, документів на грошовий переказ чи інших засобів доступу до банківських рахунків. Оскільки Конвенція прийнята у першій половині ХХ ст., коли ще не були відомі наведені способи обороту грошових коштів, то, відповідно, норми міжнародного документа містили вказівку на встановлення кримінальної відповідальності за підроблення та інші пов'язані з цим діяння лише стосовно грошових знаків. Зокрема у міжнародному акті не передбачено кримінальної відповідальності за вивіз фальшивих грошей за межі держави [11, с. 101].

Доцільно зазначити, що вказуючи на недоліки Міжнародної конвенції по боротьбі з підробкою грошових знаків, не маємо на увазі принизити її значення, оскільки вона і сьогодні виконує позитивну роль у міжнародному співробітництві щодо протидії підробці грошей. Однак її прогалини держави все ж змушені заповнювати двосторонніми угодами, особливо тоді, коли йдеться про підробку цінних паперів і платіжних карток.

Д. Едмонсон наголошував, що сучасний фальшивомонетник уже не має нічого спільного з тими малоосвіченими злочинцями, які діяли

впродовж багатьох століть. Сучасний випускник престижного вищого навчального закладу – досвідчений інженер-металург, зайнятий своїм промислом у майстерні, оснащеній різноманітним новітнім електронним обладнанням [12, с. 247]. Подібну думку відстоює В. О. Іваненко, зазначаючи, що злочинці вдало використовують сучасну техніку, хімічні речовини, барвники, якісний папір, що дає змогу швидко виготовляти фальшивки високої якості [11, с. 102].

Усвідомлюючи нові технічні спроможності злочинців, законодавець передбачив ст. 199 КК України, яка встановлює кримінальну відповідальність за виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання під час продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного збору чи голографічних захисних елементів [13]. Водночас, зважаючи на значні негативні наслідки, що спричиняються підробленням сучасних засобів доступу до банківських рахунків, діє ст. 200, що передбачає незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення, що значно розширює зміст злочинних діянь, зазначених Конвенцією [14].

Однак перед тим, як охарактеризувати сучасний стан незаконних дій з платіжними картками, необхідно зазначити історію введення їх в обіг як один із засобів грошових розрахунків. Це уточнення видається важливим з огляду на наявність значних відмінностей між ринковою та командно-адміністративною економікою, яка тривалий час діяла на території сучасної України.

Смарт-картка винайдена французом Роланом Морено в середині 70-х років, але тільки наприкінці 80-х технологічні удосконалення зробили її доволі зручною і доступною для практичного використання. Відповідно, якщо ж у країнах з ринковою економікою практика підробок пластикових карток особливого розмаху набула вже в середині 80-х років (США), то в епоху «перебудови розвиненого соціалізму» в СРСР лише у 1988 році було вперше випущено карти VISA для учасників радянської збірної на літніх Олімпійських іграх в Сеулі. Дещо згодом Зовнішекономібанк СРСР випустив «золоті» картки EuroCard, але призначалися вони лише для високопоставлених осіб і, за приблизними підрахунками, їхня кількість сягала 500 штук [15, с. 166]. Широке впровадження цього засобу платежу почалося з 1991 року, коли комерційні банки приступили до випуску власних пластикових карт, відтак поклавши кінець державному монополізму.

Загалом введення банківських пластикових карток зумовило впровадження нових форм розрахунків у безготівковій формі за про-

даж товарів, надання послуг та під час видачі готівки у вільно конвертованій валюті. Створена система електронних платежів дозволила відмовитися від використання поштових авізо, значно збільшити швидкість, якість та надійність платежів, гарантувати безпеку та конфіденційність банківської інформації.

Однак нині в Україні склалася ситуація, яка сприяє незаконним діям з використанням пластикових карток, оскільки обсяг емісії карток вважається значним, а банківські установи та правоохоронні органи ще не готові доволі ефективно протистояти зловживанням у вказаній сфері.

Безготівкові розрахунки з використанням банківських карток допомагають зробити сферу комерції максимально прозорою і для покупця, і для продавця. Крім того, це спосіб уникнення багатьох видів фінансового шахрайства і захисту екології планети. Однак, беручи за основу навіть таку інформацію, криміногенна ситуація у сфері функціонування електронних платіжних систем свідчить про значне поширення протиправної діяльності з використанням платіжних карток для незаконного збагачення. Найпоширенішими способами є:

1) незаконне використання справжніх або використання підроблених банківських платіжних карток через мережу банкоматів і платіжних терміналів:

а) незаконне використання справжньої чужої (вкраденої, загубленої, отриманої шляхом обману, за підробленими документами) картки без внесення до неї змін:

– шляхом втручання в роботу банкоматів;

– шляхом надання картки для сплати в торговельній організації чи касі банківської установи;

– шляхом комбінування зазначених способів.

б) використання підробленої картки (подібні до вказаних діянь з єдиною відмінністю, що злочинці використовують картки, на яких інформацію змінено як фізичними, так й електронними засобами або повністю виготовлені картки, зокрема й дублікати реальних карток, емітованих закордонними банками);

в) незаконне використання реквізитів банківської картки:

– використання системи розрахунків, під час яких картку не пред'являють, а повідомляють лише її реквізити – номер картки, дату, до якої вона чинна, ім'я та адресу власника;

– наявне місце зловживання на етапі оформлення розрахунку з використанням картки.

2) втручання в комп'ютерні мережі банку (внесення змін до інформаційних систем і баз даних) з метою незаконного доступу до «карткових» рахунків – зазвичай вчиняються шляхом зловживання

працівників банків, які, маючи доступ до автоматизованих інформаційних систем і комп'ютерних мереж фінансової установи, здійснюють неправомірний доступ до «карткових» рахунків [17, с. 69–71].

Статистичні дані засвідчують, що сума знятих кібершахраями коштів з електронних платіжних карток українців у 2016 р. порівняно з 2015 р. збільшилася в 4 рази – до 339,13 млн грн. Крім того, сума втрат користувачів банківських карток від шахрайських операцій в Інтернеті за результатами 2016 р. збільшилася в 2 рази – до 63,68 млн грн [18].

Варто наголосити, що навмисно навів статистичні дані лише за 2015 та 2016 роки, оминаючи минулий рік, оскільки злочини у сфері економіки, в тому числі і з використанням пластикових платіжних засобів, відносяться до категорії латентних, а це означає, що факт здійснення більшості із них стає очевидним тільки через певний період.

Одночасно, зважаючи на значний обсяг грошових коштів, необхідно вказати, що «карткова» злочинність набуває рис міжнародної спеціалізації. Крадіжки або збір інформації може здійснюватися в одному географічному регіоні, виготовлення карток – в іншому, шахрайське використання карток – у третьому.

Відповідно, занепокоєння викликає не так те, що схеми правопорушень з використанням платіжних карток, які використовуються в країнах західної Європи, неминуче з'являються в Україні, як те, що злочинці обирають лише ту юрисдикцію, яка відповідає їх злочинним інтересам (до 2001 року в вітчизняному законодавчому полі взагалі не існувало поняття такого виду злочинів). Міжнародні експерти зазначають, що більшість транснаціональних злочинних угруповань та організацій знаходяться в державах з перехідною економікою [19].

Своєю чергою, наявність таких держав, в яких не розроблені ефективні процесуальні норми – утримує зусилля інших держав щодо протидії цим видам злочинності. Однак хоча незаконні дії з платіжними картками найчастіше посягають на внутрішньодержавний, національний правопорядок, але одночасно вони зачіпають інтереси й інших держав або міжнародного співтовариства, підриваючи основи міждержавного співробітництва й інші сторони міжнародних відносин.

Сучасне міжнародне співробітництво у протидії окресленим злочинним діянням торкається тієї сфери загальнолюдських інтересів, де необхідність протистояння визначає широке використання міжнародного механізму, насамперед Організації Об'єднаних Націй. А надто, що ООН є однією з сучасних міжнародних організацій, яка володіє мандатом і міжнародним механізмом, необхідним для надання державам ефективної допомоги щодо попередження злочинності та боротьби з нею в національному і міжнародному масштабах.

Окрім ООН, з метою дієвої протидії злочинам з використанням платіжних карток зокрема та економічній злочинності загалом, світова спільнота визначила основні завдання, що покладаються на міжнародні організації. Наприклад, Світовий банк та Міжнародний валютний фонд розробляють власну політику боротьби окресленим негативним явищем, яка виявляється у припиненні наданні позик урядам, що не реагують адекватно на зазначені проблеми [20, с. 340].

Свого часу неналежний стан правового реагування на легалізацію злочинних коштів в Україні призвів до включення нашої держави до, так званого, «чорного списку» FATF (Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей). Це призвело до чималих збитків нашої держави, ускладнило здійснення зовнішньоекономічної діяльності, негативно позначилося на авторитеті України на міжнародній арені [4, с. 9].

Висновки. Доцільно зазначити про вагому роль об'єднання зусиль міжнародного співтовариства у протидії досліджуваному небезпечному явищу. Водночас через специфіку досліджуваної галузі права, попри доцільність та обґрунтованість визнання того чи іншого небезпечного діяння злочинном, приписи міжнародних договорів України не можуть здійснювати кримінально-правову охорону без відповідного співробітництва вітчизняних та іноземних уповноважених органів в частині розробки та введення спрощених механізмів оперативного обміну інформації щодо фінансових операцій з ознаками використання підроблених карток; обміну позитивним досвідом роботи шляхом проведення робочих зустрічей, конференцій, семінарів, тренінгів.

Втілення окреслених заходів надасть можливість здійснити профілактику не лише незаконних дій з платіжними картками, а й інших злочинів у сфері економіки: легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, шахрайства з фінансовими ресурсами, контрабанди тощо. Відповідно, міжнародне співробітництво є невід'ємною частиною протидії цим розповсюдженим злочинним діянням.

---

1. Економічні злочини: попередження і боротьба з ними. Міжвідомчий науковий збірник / А. І. Комарова, М. О. Потебенько, В. П. Пустовойтенко, В. І. Радченко, М. Я. Азаров та ін. К., 2001. Т. 25. 820 с.

2. Бойко А. М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження): монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 380 с.

3. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванням тероризму: навчальний посібник / Р. П. Марчук,

О. І. Попов, В. А. Онисьєв. К.: Міжнародна агенція «Бізон», 2008. Т. 1: Міжнародні нормативно-правові акти та стандарти. 384 с.

4. Марчук Р. П., Попов О. І., Онисьєв В. А. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму: довідник. Т. 1: Міжнародні нормативно-правові акти та стандарти. К.: Бізон, 2008. 880 с.

5. Соловій Я. І., Дудка В. В., Дудка А. В. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія Івано-Франківськ: ЗАТ «Надвірнянська друкарня», 2008. 231 с.

6. Скомороха В. Є. Практика Конституційного Суду України як засіб імплементації європейських стандартів прав і свобод людини в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2000. № 5. С. 64.

7. Коваленко В. В. Профілактика економічної злочинності в Україні: концептуальні засади, організаційно-правові основи, проблеми управління: монографія. Х.: Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2004. 420 с.

8. Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / Б. В. Романюк, М. І. Камлик. К.: Школяр, 1999. 480 с.

9. Полторак А. И., Савинский Л. И. Вооруженные конфликты и международное право. Основные проблемы. М.: Наука, 1976. 416 с.

10. Міжнародна конвенція по боротьбі з підробкою грошових знаків від 20.04.1929. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_589

11. Іващенко В. Міжнародні та національні питання кримінальної відповідальності за фальшивомонетництво. *Вісник академії управління МВС*. 2007. № 1. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VAUMVS/2007-01.pdf

12. Понамаров В. Т. Таємниці фальшивих грошей: учора, сьогодні, завтра. Донецьк: ТОВ БКФ «БАО», 2006. 288 с.

13. Марко С. І. Кримінально-правова характеристика виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2009. 20 с.

14. Панова Н. С. Адміністративно-правові засади розвитку державного управління в сучасній Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2008. 19 с.

15. Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави: сучасний стан, проблеми та шляхи вирішення. Міжнародна науково-практична конференція. Одеса: ОДУВС, 2009. 395 с.

16. Митрафанов І. І. Норма та стаття закону про кримінальну відповідальність: проблеми співвідношення. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. Одеса, 2011. № 1. С. 54–60.

17. Фінагєєв В. О. Способи вчинення злочинів, пов'язаних із використанням засобів доступу до банківських рахунків. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. К., 2016. № 1 (98). С. 63–82.

18. У 2016 році кібершахраї вкрали з карток українців 339 мільйонів. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/01/26/618965>.

19. Результаты работы. Украинская межбанковская ассоциация членов платежных систем. URL: <https://ema.com.ua/about-association/history-of-organization>.

20. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_029

Franchuk V. V. Illegal actions with payment cards, as a type of crimes in the field of economics of an international character

Crimes in the economic sector are a negative phenomenon which can emerge not in any one country but also in the whole world. So, the problem of combating crime which was previously viewed as a separate state issue, in today's reality can not be solved only at the national level. Due to the transnational character of crimes in the economic sector committed across national borders, the issue requires the coordination of appropriate international measures. Therefore, it is obvious that the process of transformation of various criminal manifestations from the national to the international level has led to the unification of the efforts of the international association in order of combating these dangerous phenomena.

The counterfeiting of money is one of the crime recognized as an international one in the sphere of economic activity. The danger of this act is based on the fact that due to the economic growth and the banking sector development some new criminal trends have emerged in this sphere (for example, the illegal use of bank cards). At the same time, due to the considerable amount of money, it should be specified that "card" crimes are transferred on an international scale in the first place because the theft or collection of information can be made in one geographical region, the card production – in another, as well as an unauthorized use of cards – in the third place.

In order to combat the illegal use of payment cards effectively, it should be carried out the cooperation between national and foreign authorities in the areas of development and introduction of simplified mechanisms for the effective exchange of information on financial transactions with signs of counterfeit cards; exchange the positive experiences with law enforcement authorities of different countries; organization of conferences and other scientific and practical events. The implementation of these activities will not only prevent the illegal transactions with the use of payment cards, but also other crimes in the economic sphere such as the legalization of proceeds from criminal activities, financial fraud, smuggling, and so on.

Key words: *crime, economy, payment card, counterfeiting, international cooperation, combating.*

Стаття надійшла 17 травня 2018 р.